
Lysmåleren kan typisk måle på
tre måder.

Lysmåleren måler lyset og indstiller kameraet til at give korrekt eksponerede billeder.

Tre målemetoder

Lysmålingen kan enten ske efter en række målepunkter, som vægtes af kameraets automatik (kaldes fx *evaluerende* eller *multisegment*), vægtet omkring midten (*centervægt*) eller som på et punkt i midten (spotmåling). Målemetoderne vender vi tilbage til nedenfor. De fleste kameraer tilbyder flere målemetoder at vælge imellem, men mobilkameraer er normalt ikke så avancerede. Men lad os se på, hvordan lysmåleren fungerer.

En verden af gråtoner

Lysmåleren ser ikke farver, men gråtoner. Alle farver har en vis lysintensitet – se figuren nedenfor.


Her ses en række farver som farver og som gråtoner. Lysmåleren
ser gråtonerne. Den brede ramme er 18% grå.

Lysmåleren måler det lys som motivet reflekterer. Sort reflekterer næsten intet lys, mens hvid reflekterer næsten alt lys. Et almindeligt motiv reflekterer 18% af lyset. Og det er lysmåleren justeret til. Hvis motivet *ikke* er 18% gråt, kan lysmåleren blive snydt. Prøv at se billedet herunder.


Dette billede er i sort-hvid. Men viser det spor i sne, sand eller sort
sand?

Tager man et billede af et meget lyst motiv (fx sne) eller et meget mørkt motiv (fx sort sand eller kul), har lysmåleren det svært, for den ved jo ikke, hvad den “ser” på. I den situation vil den derfor gøre lyse motiver *for* mørke og mørke motiver *for* lyse. Vi kender det fx fra snebilleder, som ofte bliver for mørke.

© Teknikalt.dk

Hvad kan automatikken gøre ved det?

Kameraerne kender en masse motivtyper i forvejen, så de prøver at kompensere, hvis de tror de "ser" et snebillede /et nattebillede / et modlysportræt osv.

Hvad kan man selv gøre for at få rigtig eksponering?

Hvis billedet ikke bliver ordentligt belyst, er der flere muligheder:

- Hjælp automatikken – vælg det rigtige program – mange kameraer har nogle motivprogrammer, man kan vælge. Tager man snebilleder, vælger man et sne-program. Læs mere om automatik.
- Brug eksponeringskorrektion – fortæl kameraet at motivet er lysere eller mørkere, end det ser ud til. Læs mere nedenfor.
- Brug spotmåling – mål lyset på den del af billedet, som har den rigtige gråtone. Læs mere nedenfor.
- Brug gråkort – skal det være helt perfekt, kan man bruge et gråkort, og placere det i motivet. Mål lyset på gråkortet, fjern kortet og tag billedet. Gråkortet kan i øvrigt også bruges til indstille farvetemperaturen. Søg evt. efter "gråkort" på nettet.

De tre målemetoder

Som nævnt findes der tre målemoder, som får en uddybende forklaring her. Det er ikke alle kameraer, der har de tre muligheder.

Centervægt

Ved denne metode måles lyset med vægt på midten af billedet. Hvis "det rigtige lys" findes et andet sted i billedet, måler man dér, bruger eksponeringslåsen, komponerer billedet igen og skyder. Mange kameraer er lavet sådan, at eksponering og autofokus låses, når man trykker udløseren halvt ned. På større kameraer kan man låse eksponering og autofokus hver for sig.

Spotmåling

Spotmåling er en variant af centervægt, men her er det kun et lille område i midten

© Teknikalt.dk

af søgeren, der måles på. Brug samme fremgangsmåde som under centervægt.

Multisegment (eller evaluerende)

Denne metode prøver at gøre arbejdet for dig. Lyset måles i et antal zoner af motivet, og ud fra dette estimerer kameraet den rigtige eksponering. Man kan fx forestille sig, at hvis der er store områder med meget lys og enkelte mørke områder, så kunne det være et vinterbillede.

Eksponeringskorrektion

Her viser displayet at eksponeringskorrektionen er sat til -1. Det betyder at billedet bliver underbelyst med et blændetrin i forhold til det, automatikken vælger.

De fleste kameraer giver også mulighed for eksponeringskorrektion. Funktionen muliggør, at man kan bruge automatikken, men samtidig kan man justere hvordan den virker. Som eksempel kan man ved modlysportrætter bruge eksponeringskorrektionen til at overbelyse billedet med et eller to blændetrin, så ansigtet bliver rigtigt belyst, (og baggrunden bliver overbelyst). Hvis du vil tage et billede inde i en tæt granskov, vil lysmåleren typisk overbelyse sådan et billede. Her kan du bruge eksponeringskorrektionen til at gøre billedet mørkere, så den dunkle stemning bevares. Der er meget anden automatik i kameraet, det kan du læse om her.

- Share on Facebook (Opens in new window) Facebook
- Share on Pinterest (Opens in new window) Pinterest

© Teknikalt.dk